

PWYLLGOR SAFONAU

Cofnodion Cyfarfod Hybrid a gynhaliwyd ar 17 Gorffennaf, 2025.

Mae'r Agenda ar [gael yma](#).

Mae recordiad y cyfarfod ar [gael yma](#).

Yn bresennol: R. Hendicott (Cadeirydd ac Aelod Annibynnol); G. Watkins (Is-gadeirydd ac Aelod Annibynnol); Y Cynghorwyr R.M. Birch a C.P. Franks; G. Olphert (Aelod Annibynnol); a'r Cyngorydd P. Summers (Cynrychiolydd Cyngor Tref a Chymuned).

Hefyd yn bresennol: Y Cynghorwyr L. Burnett (Arweinydd Gweithredol ac Aelod Cabinet dros Berfformiad ac Adnoddau, Arweinydd Grŵp Llafur a Chdweithredol), G.D.D. Carroll (Arweinydd Grŵp Ceidwadwyr Cymru), Dr. I.J. Johnson (Arweinydd Grŵp Plaid Cymru) ac E. Williams (Aelod Cabinet dros Gofal Cymdeithasol ac Iechyd ac Arweinydd Grŵp First Independents Llanilltud).

193 CYHOEDDIAD –

Cyn i fusnes y Pwyllgor ddechrau, darllenodd y Prif Swyddog Gwasanaethau Democrataidd a Chraffu y datganiad a ganlyn: “A gaf i atgoffa pawb oedd yn bresennol y bydd y cyfarfod yn cael ei ffrydio’n fyw yn ogystal â’i recordio ar y rhyngwrdd a bod y recordiad hwn yn cael ei archifo i’w weld yn y dyfodol.”

194 [YMDDIHEURIADAU AM ABSENOLDEB](#) –

Derbyniwyd y rhain gan y Cyngorydd J.E. Charles ac R. Alexander (Aelod Annibynnol).

195 [COFNODION](#) –

ARGYMHELLWYD – CYMERADWYO cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 15 Mai, 2025 fel cofnod cywir.

196 [DATGANIADAU BUDDIANT](#) –

Ni dderbyniwyd unrhyw ddatganiadau buddiant.

197 [SYLWADAU GAN AELODAU ANNIBYNNOL CYNGOR BRO MORGANWNG A CHYFARFODYDD PWYLLGORAU'R CYNGOR TREF A CHYMUNED \(SM/PGCD\)](#) –

Fel rhan o raglen waith y Pwyllgor, ac yn unol â'i gyfrifoldebau statudol, cynghorodd y Swyddog Monitro y dylai Aelodau Annibynnol y Pwyllgor Safonau gynnal arsylwadau ar gyfarfodydd Cyngor Bro Morganwg ("y Cyngor") a Chyngor Tref a Chymuned ("y CCT"). Cefnogodd y fenter hon nod y Pwyllgor o hyrwyddo a chynnal safonau ymddygiad uchel drwy arsylwi sut y cynhaliwyd cyfarfodydd yn ymarferol a chynnig adborth adeiladol a diduedd.

Yn dilyn argymhelliad a gytunwyd gan y Pwyllgor Safonau yn ei gyfarfod ar 30 Ionawr, 2025, cyflwynodd yr adroddiad:

- Ffurflen i'w defnyddio yn ystod ymweliadau arsylwi (Atodiad 1);
- Amserlen ddrafft o gyfarfodydd y Cyngor a'r Pwyllgor Cyngori a Thrafnidiaeth y bydd Aelodau Annibynnol yn mynychu (Atodiad 2).

Mewn ymateb i ymholiad gan Mr. Olphert, ailadroddodd y Cadeirydd gytundeb blaenorol y Pwyllgor y byddai rhybudd ymlaen llaw yn cael ei roi i'r Cyngor perthnasol am yr Arsyliad Aelod Annibynnol a fyddai'n digwydd.

Aeth y Pwyllgor ymlaen i drafod eu diweddariadau awgrymedig i'r dogfennau Atodiad sydd ynghlwm wrth yr adroddiad, ac wedi hynny

PENDERFYNWYD –

(1) Y dylid y Ffurflen Arsyli, fel y'i nodir yn Atodiad 1 i'r adroddiad, yn cael ei chymeradwyo yn amodol ar y gwelliannau canlynol:

- a) Cwestiwn Ychwanegol wedi'i ychwanegu ar frig y ffurflen: Pa dull cyfarfod a ddefnyddiwyd? h.y. Hybrid, o Bell neu Wyneb yn Wyneb?
- b) Cwestiwn Ychwanegol wedi'i ychwanegu ar frig y ffurflen: Sut wnaethoch chi [fel Aelod Annibynnol] fynychu?
- c) Gwelliant i Gwestiwn 1 i ddarllen: A groesawyd chi gan y Clerc naill ai'n bersonol neu o bell?
- d) Cwestiwn Ychwanegol wedi'i ychwanegu rhwng cwestiynau gwreiddiol 17 a 18: A gynhaliwyd y cyfarfod yn dda?
- e) Unrhyw welliannau bach eraill a ystyrir yn briodol i adlewyrchu cyfarfodydd wyneb yn wyneb a rhithwir a gynhelir.

(2) Y dylid cytuno ar ddyrannu cyfarfodydd Cyngorau Tref a Chymuned i Aelodau Annibynnol unigol, fel y nodir yn Atodiad 2 i'r adroddiad.

(3) Y dylid cytuno ar ddyrannu cyfarfodydd Cyngor Bro Morganwg i Aelodau Annibynnol, fel y nodir yn Atodiad 2 i'r adroddiad.

(4) Y dylai Aelodau Annibynnol gadarnhau i'r Prif Swyddog Gwasanaethau Democrataidd eu dyddiadau bwriadedig ar gyfer mynychu cyfarfodydd a restrir yn Atodiad 2 i'r adroddiad, cyn gynted â phosibl.

(5) Y dylid dosbarthu copi o'r adroddiad hwn a chofnodion perthnasol y Pwyllgor i bob Clerc Cyngorau Tref a Chymuned er gwybodaeth ac ymwybyddiaeth.

Rhesymau dros benderfyniadau

(1) Er mwyn sicrhau bod y meini prawf arsylwi yn parhau i fod yn berthnasol, yn gyson, ac yn addas at y diben i'w defnyddio gan yr Aelodau Annibynnol yn ystod ymweliadau arsylwi.

(2) Dechrau arsylwadau ffurfiol ar Gynghorau Tref a Chymuned ar gyfer blwyddyn ddinesig 2025/26.

(3) Er mwyn galluogi arsylwadau strwythuredig ar gyfarfodydd Cyngor Bro Morganwg yn ystod yr un cyfnod.

(4) Er mwyn sicrhau bod yr amserlen arsylwadau yn parhau'n gyfredol a bod modd hysbysu Cynghorau Tref a Chymuned ymlaen llaw.

(5) Rhannu arfer da, cefnogi llywodraethu lleol a sicrhau tryloywder gyda Chynghorau Tref a Chymuned.

198 [PWYLLGOR SAFONAU: GWEITHGOR GWEITHDREFNAU - CYLCH GORCHWYL \(SM/PGCD\)](#) –

Yn ei gyfarfod ar 27 Mawrth, 2025, cytunodd y Pwyllgor Safonau i sefydlu Grŵp Gwaith bach i adolygu amrywiol weithdrefnau sy'n gysylltiedig â Safonau, gan gynnwys:

- Y Protocol ar y Safonau Ymddygiad a ddisgwylir gan Aelodau o dan Adran 19 o Gyfansoddiad y Cyngor a'r Weithdrefn Datrys Anghydfodau Lleol (GDAL), yn dilyn Cynnig a gymeradwywyd gan y Cyngor Llawn ar 2 Rhagfyr, 2024;
- Y protocol a'r rhestr wirio enghreifftiol a ddatblygwyd gan y Grŵp Swyddogion Monitro (GSM), wedi'u llywio gan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru (OGCC), ac wedi'u hadolygu gan y Pwyllgor o dan Ran II o'r agenda;
- Y Weithdrefn ar gyfer Ymdrin â Honiadau a Wneir yn Erbyn Cynghorwyr, a adolygwyd ddiwethaf ym mis Ionawr 2016.

Yng nghyfarfod y Pwyllgor ar 15fed Mai, 2025, cytunwyd y dylid gohirio'r adroddiad i gyfarfod yn y dyfodol i ganiatáu eglurhad ar y broses ymgynghori ar gyfer yr adolygiad. Cyflwynwyd Cylch Gorchwyl (CG) drafft, sydd ynghlwm yn Atodiad 1 i'r adroddiad, i'w ystyried a'i gymeradwyo.

Ailadroddodd y Swyddog Monitro gytundeb blaenorol y Pwyllgor mewn perthynas â chadw pwyntiau (a) a (b) o dan Adran 2 o ddogfen y Cylch Gorchwyl ac awgrymodd y dylid trafod mater cyd-destunol Cynnig Cyngor Llawn Bro Morganwg ar 2il Rhagfyr, 2024 ymhellach ymhlith y Pwyllgor a nhw eu hunain, gan ystyried y ddadl ddiddorol a defnyddiol a gynhaliwyd gydag Arweinwyr y Grŵp yn gynharach yn yr un cyfarfod.

Nododd aelodau'r Gweithgor eu bod yn fodlon bwrw ymlaen â chyfarfod cyntaf y Grŵp ac felly, y Pwyllgor wedi hynny

PENDERFYNWYD –

- (1) Y dylid nodi cynnwys yr adroddiad.
- (2) Y dylid cymeradwyo'r Cylch Gorchwyl drafft ("CG") ar gyfer y Gweithgor Gweithdrefnau Safonau diwygiedig fel y'i cyflwynwyd, yn amodol ar ystyriaeth bellach o'r ddogfen CG yng nghyfarfod cyntaf y Gweithgor, gyda chyfarfod cyntaf y Gweithgor i'w drefnu dim cynharach na mis Medi 2025.

Rhesymau dros benderfyniadau

- (1) Rhoi gwybod i'r Pwyllgor am gefndir a chyd-destun yr adolygiad.
- (2) Fel y gellir trefnu cyfarfod cyntaf y Gweithgor i lunio cwmphas a phroses adolygiad y Gweithgor a chytuno ar amserlen adrodd ac amserlen ar gyfer cyflwyno adroddiad pellach i'w ystyried gan y Pwyllgor Safonau.

199 [PANEL DYFARNU CYMRU – PENDERFYNIADAU DIWEDDAR Y TRIBIWNLYS \(SM/PGCD\)](#) –

Roedd Panel Dyfarnu Cymru (PDC) yn gorff annibynnol a oedd yn dyfarnu ar honiadau o dorri Cod Ymddygiad yr Aelodau, yn dilyn atgyfeiriad gan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru.

Fel rhan o rôl y Pwyllgor Safonau wrth hyrwyddo a chynnal safonau ymddygiad uchel a chefnogi Aelodau i gydymffurfio â'r Cod, rhoddodd yr adroddiad gyfle i adolygu a myfyrio ar benderfyniadau diweddar PDC.

Atodwyd copïau o'r hysbysiadau penderfyniad canlynol i'r adroddiad a'u crynhoi yn Adran 2.3 o'r adroddiad eglurhaol:

- Atodiad 1 – y cyn-Gynghorydd Freya Bletsoe (Cyngor Tref Pen-y-bont ar Ogwr Chwefror 2025).
- Atodiad 2 – y Cynghorydd Steven Bletsoe (Cyngor Tref Pen-y-bont ar Ogwr Ionawr 2025).
- Atodiad 3 – y Cynghorydd Gareth Baines (Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam Cyngor Tref y Waun Ionawr 2025).
- Atodiad 4 – y Cynghorydd Ian Perry (Cyngor Cymuned San Nicolas a Thresimwn Mehefin 2025).

Cynghorodd y Swyddog Monitro fod y Pwyllgor wedi cael gwahoddiad i ystyried a oedd unrhyw themâu perthnasol yn codi o'r penderfyniadau y dylid eu rhannu ag Aelodau Etholedig a Chyfoetholedig neu eu hymgorffori mewn hyfforddiant, yn enwedig mewn perthynas â:

- Dehongli a chymhwyso'r Cod Ymddygiad,

- Mathau o dystiolaeth ac ymddygiad a ystyrir gan y Panel,
- Yr angen am resymau manwl, a
- Y sancsiynau a gymhwyswyd (os o gwbl) a'u rhesymeg.

Yna, tynnodd y Cynghorydd Birch sylw at y fantais o gael y Pwyllgor yn ymwybodol o benderfyniadau APW yn y dyfodol, yn enwedig os oedd unrhyw achosion yn benodol i Fro Morganwg ac awgrymodd gylch adrodd bob chwe mis. Nododd aelodau eraill o'r Pwyllgor eu bod o blaid yr amllder chwe mis ond nodwyd nad oedd y penderfyniadau'n rhwymol ar y Pwyllgor a chwestiynu a oedd angen cynnwys y penderfyniadau o fewn agenda ffurfiol y Pwyllgor Safonau neu a ellid eu rhannu ag Aelodau drwy ryw fodd arall.

Nododd y Cadeirydd gonsensws y Pwyllgor ar gyfer diweddariadau ddwywaith y flwyddyn, ac yna dilyn hynny, y Pwyllgor

PENDERFYNWYD –

- (1) Y dylid nodi penderfyniadau diweddar Panel Dyfarnu Cymru a atodwyd i'r adroddiad.
- (2) Y dylid rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Pwyllgor ar benderfyniadau Panel Dyfarnu Cymru ddwywaith y flwyddyn.

Rheswm dros y penderfyniadau

(1&2) Er mwyn sicrhau bod y Pwyllgor yn ymwybodol o benderfyniadau perthnasol y tribiwnlys ac yn myfyrio arnynt yng nghyd-destun ei ddyletswydd i hyrwyddo safonau ymddygiad uchel bob chwe mis.

200 [OMBWDSMON GWASANAETHAU CYHOEDDUS CYMRU – CRYNODEB DIWEDDAR A CHANFYDDIADAU YMCHWILIADAU A CHANLYNIADAU \(SM/PGCD\)](#) –

Cynghorodd yr Arweinydd fod rhai eitemau wedi'u cyhoeddi mewn camgymeriad a ddylai fod wedi bod yn eitemau Rhan II a oedd yn effeithio'n uniongyrchol ar yr Arweinydd yn ymwneud â chwynion di-sail amdani a theimlai ei bod yn bwysig gwneud y pwynt hwn yn gyhoeddus.

Gofynnwyd i'r Pwyllgor ystyried crynodeb o ganlyniadau ymchwiliadau ynghylch honiadau o dorri Cod Ymddygiad yr Aelodau fel y'i cyhoeddwyd gan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru (OGCC) yn adran 'ein canfyddiadau' ar wefan OGCC.

Cynghorodd y Swyddog Monitro fod achosion wedi'u rhannu i'r categorïau canlynol:

- a. Uniondeb,
- b. Hyrwyddo Cydraddoldeb a Pharch,
- c. Datgelu neu Gofrestru Buddiannau,
- d. Dyletswydd i Gynnal y Gyfraith, ac

e. Anhunanoldeb a Stiwardiaeth.

Gwahoddwyd y Pwyllgor i ystyried a oedd unrhyw themâu perthnasol yn codi o'r penderfyniad y dylid eu rhannu ag Aelodau Etholedig a Chyfetholedig neu eu hymgorffori mewn hyfforddiant.

Heb unrhyw sylwadau na chwestiynau wedi'u codi, y Pwyllgor

PENDERFYNWYD – Y dylid nodi cynnwys crynodeb o ganlyniadau ymchwiliad Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru ynghylch honiadau o dorri Cod Ymddygiad yr Aelodau.

Rheswm dros y penderfyniad

Gan ystyried cynnwys yr adroddiad ar ganfyddiadau perthnasol Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru yng nghyd-destun ei ddyletswydd i hyrwyddo safonau ymddygiad uchel.

201 [ADRODDIAD DIWEDDARU'R SWYDDOG MONITRO \(SM/PGCD\)](#) –

Rhoddodd yr adroddiad y wybodaeth ddiweddaraf ynghylch materion a drafodwyd yng Nghyfarfod diwethaf y Grŵp Swyddogion Monitro, a gynhaliwyd yn bersonol yn Llandrindod, ar 6 Mehefin, 2025.

Rhoddodd y Swyddog Monitro wybodaeth i'r Pwyllgor ar y materion a drafodwyd yn y cyfarfod, fel a ganlyn, ac a nodir yn Adran 2 o'r adroddiad eglurhaol:

Heb unrhyw sylwadau na chwestiynau, y Pwyllgor

PENDERFYNWYD –

- (1) Y dylid nodi cynnwys yr adroddiad.
- (2) Y dylid nodi'r diweddariad llafar a ddarparwyd gan y Swyddog Monitro yn y cyfarfod.

Rhesymau dros y penderfyniadau

- (1) Rhoi gwybod i'r Pwyllgor.
- (2) Gan ystyried y wybodaeth a ddarparwyd.

202 [CYDYMFFURFIAETH Â DYLETSSWYDDAU ARWEINYDD Y GRŴP \(SM/PGCD\)](#) –

O ystyried y ddyletswydd o dan Ddeddf Llywodraeth Leol 2000 a Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021, roedd gan y Pwyllgor Safonau ddyletswydd i

sefydlu a oedd yn fodlon bod Arweinwyr Grwpiau Gwleidyddol wedi cydymffurfio â dyletswyddau Deddf 2021.

O'r herwydd, gofynnwyd i Arweinwyr Grwpiau Gwleidyddol gyfarfod â'r Pwyllgor Safonau yn flynyddol, ar ddechrau pob blwyddyn Ddinesig, a chwblhau Proforma Arweinydd Grŵp i'w ystyried gan y Pwyllgor Safonau.

Gwahoddwyd pob un o'r pedwar Arweinydd Grŵp Gwleidyddol i'r cyfarfod i wneud sylwadau ar y dyletswyddau a osodwyd arnynt yn unol ag Adran 52 o Ddeddf Llywodraeth Leol 2000 fel y'i diwygiwyd gan adran 62 o Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 a'r camau a gymerwyd ganddynt i gydymffurfio â'r dyletswyddau uchod.

Roedd pob un o'r pedwar Arweinydd Grŵp Gwleidyddol yn bresennol yn y cyfarfod a chawsant eu gwahodd i wneud sylwadau o dan Ran I a Rhan II o'r agenda ochr yn ochr â'u pro-forma wedi'i gwblhau, a oedd wedi'u cynnwys ym mhapurau agenda Rhan II.

Unwaith y byddai pob un o'r Arweinwyr Grŵp wedi annerch y Pwyllgor, ac wedi i Aelodau'r Pwyllgor Safonau ofyn unrhyw gwestiynau cysylltiedig â Rhan I, symudodd y Cadeirydd y cyfarfod i Ran II wedi hynny.

PENDERFYNWYD –

(1) Y dylid ystyried bod y Ffurflen Gydymffurfio â Chod Ymddygiad Arweinydd y Grŵp (Atodiad A) a'r Meini Prawf Trothwy Arweinydd y Grŵp Gwleidyddol ym Mro Morganwg (Atodiad B) yn addas at y diben.

(2) Y dylid nodi'r sylwadau llafar a wnaed gan yr Arweinwyr Grŵp a oedd yn bresennol yn y cyfarfod.

(3) Y dylid ystyried y Ffurflen Gydymffurfio â Chod Ymddygiad Arweinydd y Grŵp, a ddarparwyd gan yr Arweinwyr Grŵp cyn y cyfarfod, o dan adroddiad Rhan II yn ddiweddarach ar yr agenda.

Rhesymau dros yr argymhellion

(1) O ystyried cynnwys yr adroddiad a'r trafodaethau yn y cyfarfod.

(2) Cyflawni dyletswydd y Pwyllgor Safonau i sefydlu a oedd yn fodlon bod Arweinwyr Grwpiau Gwleidyddol wedi cydymffurfio â dyletswyddau Deddf 2021.

(3) Cyflawni'r dyletswyddau a osodir ar Arweinwyr Grwpiau Gwleidyddol yn unol ag Adran 52 o Ddeddf Llywodraeth Leol 2000 fel y'i diwygiwyd gan adran 62 o Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021.

203 ADRODDIAD BLYNYDDOL DRAFFT Y PWYLLGOR SAFONAU (SM/PGCD) –

O dan Adran 63 o Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021, rhaid i'r Pwyllgor Safonau, cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol ar ôl diwedd pob blwyddyn ariannol, gyflwyno Adroddiad Blynyddol i'r Awdurdod mewn perthynas â'r flwyddyn honno.

Ynghlwm yn Atodiad 1 i'r adroddiad roedd Adroddiad Blynyddol drafft y Pwyllgor Safonau i'w ystyried a/neu ei gymeradwyo a nododd y Cadeirydd y gofyniad i ddiwygio'r drafft, yn dilyn asesiad o'r dyletswyddau statudol a osodwyd ar Arweinwyr Grŵp fel y'u hystyriwyd yn gynharach ar yr un agenda.

Tynnodd y Cynghorydd Summers sylw at wall teipiograffig yn nrafft yr adroddiad blynyddol, ar Dudalen 11, a gadarnhaodd y Swyddog Monitro y byddai'n cael ei gywiro.

Heb unrhyw sylwadau na chwestiynau pellach, penderfynodd y Pwyllgor wedyn

PENDERFYNWYD –

(1) Y dylid yr Adroddiad Blynyddol drafft, fel y'i ynghlwm yn Atodiad 1 i'r adroddiad, yn cael ei gymeradwyo a'i anfon ymlaen at y Cyngor Llawn yn amodol ar y gwelliannau canlynol:

- a) Asesiad y Pwyllgor o'r dyletswyddau statudol a roddir ar Arweinwyr Grŵp, a
- b) Atodiad 1 – Tudalen 11 - (ix) Adroddiadau Cwynion / Ymchwiliadau Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus – Paragraff 5 – “*wedi'u hatal am ddau fis.*”

(2) Y dylid awdurdod dirprwyedig yn cael ei roi i'r Swyddog Monitro / Pennaeth Gwasanaethau Cyfreithiol a Democrataidd a Chadeirydd y Pwyllgor Safonau i gynnwys unrhyw sylwadau ychwanegol a wnaed yn y cyfarfod er mwyn cwblhau'r Adroddiad Blynyddol cyn ei gyflwyno i'r Cyngor Llawn.

(3) Y dylid copi o'r adroddiad terfynol, ar ôl ei gyflwyno i'r Cyngor Llawn, yn cael ei anfon ymlaen at bob Clerc Cyngor Tref a Chymuned Bro Morganwg ac Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru.

Rhesymau dros yr argymhellion

(1) Yn unol â gofynion Adran 63 o Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021.

(2) Er mwyn mewnosod sylwadau ychwanegol yn yr Adroddiad Blynyddol fel y trafodwyd yn y cyfarfod.

(3) Er gwybodaeth.

204 GOHEBIAETH AG OMBWDSMON GWASANAETHAU CYHOEDDUS CYMRU (SM/PGCD) –

Roedd yr adroddiad yn rhoi crynodeb i'r Aelodau o'r cwynion a wnaed yn erbyn yr Aelodau ac a gyflwynwyd i Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru ar ddiwedd Chwarter 4 2024/25 a Chwarter 1 2025/26.

Cynghorodd y Swyddog Monitro fod yr adroddiad gerbron y Pwyllgor yn eitem safonol ar raglen waith y Pwyllgor ac yn nodi'r cyfathrebiadau a dderbyniasant gan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru. Roedd fersiwn Rhan II o'r adroddiad hefyd wedi'i darparu i'r Pwyllgor ac felly, byddai'r Swyddog Monitro yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Pwyllgor Safonau yn y cyfarfod o dan Ran II o'r agenda mewn perthynas â gohebiaeth ddiweddar a materion a gododd.

PENDERFYNWYD – Y dylid nodi crynodeb o'r cwynion a wnaed yn erbyn yr Aelodau ac a gyflwynwyd i Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru (yr 'Ombwdsmon') ar gyfer y cyfnod 1 Ionawr – 30 Mehefin, 2025, fel y'i nodir yn yr adroddiad.

Rheswm dros y penderfyniad

Gan ystyried cynnwys yr adroddiad ar grynoded o'r cwynion a wnaed yn erbyn yr Aelodau ac a gyflwynwyd i'r Ombwdsmon.

205 GWAHARDD Y WASG A'R CYHOEDD –

PENDERFYNWYD – O dan Adran 100A (4) o'r Ddeddf Llywodraeth Leol 1972, bod y wasg a'r cyhoedd yn cael eu heithrio o'r cyfarfod ar gyfer yr eitemau busnes canlynol ar y sail eu bod yn cynnwys datgelu gwybodaeth eithriedig yn ôl pob tebyg fel y'i diffinnir yn Rhan 4 o'r Atodlen 12A (fel y'i diwygiwyd) o'r Ddeddf, y cyfeirir at baragraffau perthnasol yr Atodlen mewn cromfachau ar ôl y pennawd munud.

206 CYDYMFFURFIAETH DYLETSWYDD ARWEINYDD GRŴP (SM/PGCD) (GWYBODAETH EITHRIEDIG – PARAGRAFFAU 12, 13 A 14) –

Gwahoddwyd pob un o'r pedwar Arweinydd Grŵp Gwleidyddol ac roeddent yn bresennol yn y cyfarfod i wneud sylwadau ar y dyletswyddau a osodwyd arnynt yn unol ag Adran 52 o Ddeddf Llywodraeth Leol 2000 fel y'i diwygiwyd gan adran 62 o Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021.

Y mecanwaith yw bod Arweinwyr Grwpiau Gwleidyddol yn darparu adroddiadau i'r Pwyllgor Safonau, yn flynyddol, gan ddefnyddio pro-forma cydymffurfio â chod ymddygiad a gytunwyd ymlaen llaw, ynghylch y camau a gymerwyd ganddynt i gydymffurfio â'r dyletswyddau uchod.

Roedd pob un o'r pedwar Arweinydd Grŵp Gwleidyddol wedi cyflwyno pro-forma wedi'i chwblhau cyn y cyfarfod a rhoddwyd cyfle iddynt annerch y Pwyllgor yn eu tro.

Unwaith i bob un o Arweinwyr y Grŵp annerch y Pwyllgor, ac i Aelodau'r Pwyllgor Safonau ofyn eu cwestiynau cysylltiedig, gofynnwyd i bob Arweinydd Grŵp Gwleidyddol adael y cyfarfod fel y gallai'r Pwyllgor Safonau drafod yn breifat yn seiliedig ar y meini prawf trothwy ar rôl Arweinydd Grŵp Gwleidyddol yng Nghyngor Bro Morganwg, fel y nodir yn Atodiad B o adroddiad Rhan I.

Gan ystyried trafodaeth y Pwyllgor Safonau mewn trafodaeth breifat, fe'i dilynwyd

PENDERFYNWYD – Y dylid diwygio Adroddiad Blynnyddol y Pwyllgor Craffu i adlewyrchu boddhad y Pwyllgor, yn dilyn asesiad, bod y dyletswyddau statudol a osodwyd ar Arweinwyr Grŵp wedi'u cyflawni.

Rheswm dros y penderfyniad

Gan ystyried trafodaethau a gynhaliwyd yn y cyfarfod gydag Arweinwyr y Grŵp Gwleidyddol ar gwblhau pro-forma cydymffurfio â chod ymddygiad Arweinwyr Grŵp a Meini Prawf Trothwy Arweinydd Grŵp Gwleidyddol Bro Morganwg.

207 PANEL DYFARNU CYMRU – PENDERFYNIAU TRIBIWNLYS
DIWEDDAR (SM/PGCD) (GWYBODAETH EITHRIEDIG – PARAGRAFFAU 12, 13 A 14) –

Cyflwynodd y Swyddog Monitro'r adroddiad, a'i bwrpas oedd rhoi cyfle i Aelodau'r Pwyllgor Safonau ystyried penderfyniadau diweddar Panel Dyfarnu Cymru a phenderfynu a ddylid cyfleu unrhyw themâu neu negeseuon i'r Aelodau neu eu cynnwys mewn hyfforddiant yn y dyfodol.

Roedd y canfyddiadau'n cynnig cyfle defnyddiol i'r Pwyllgor Safonau fyfyrion ar sut y cafodd cwynion eu hystyried, eu rhesymu a'u cofnodi, yn enwedig wrth ddelio â materion cymhleth neu ddadleuol.

PENDERFYNWYD – Y dylid nodi penderfyniad diweddar Panel Dyfarnu Cymru ynghylch y Cynghorydd Ian Perry a Chyngor Cymuned San Nicolas a Thresimwn, a oedd wedi'i atodi i'r adroddiad.

Rheswm dros y penderfyniad

Gan ystyried cynnwys yr adroddiad a sut mae penderfyniad y Tribiwnlys yn rhoi cipolwg defnyddiol ar y safonau a ddisgwylir gan Awdurdodau Lleol o ran ymddygiad Aelodau a gwneud penderfyniadau. Cydnabuwyd y byddai myfyrion ar resymeg y Panel yn cefnogi gwelliant parhaus a thryloywder mewn achosion safonau yn y dyfodol.

208 DIWEDDARIAD FFORWM Y PWYLLGOR SAFONAU CENEDLAETHOL
(SM/PGCD) (GWYBODAETH EITHRIEDIG – PARAGRAFFAU 12, 13 A 14) –

Roedd yr adroddiad yn hysbysu'r Aelodau o'r agenda ar gyfer cyfarfod Fforwm Cadeiryddion y Pwyllgor Safonau Cenedlaethol a gynhaliwyd o bell ar 23 Mehefin,

2025.

Roedd Fforwm Cadeiryddion y Pwyllgor Safonau Cenedlaethol yn llwyfan ar gyfer rhannu arfer da a chydlynu gweithgaredd ymhlith Pwyllgorau Safonau ledled Cymru. Nid oedd yn gorff gwneud penderfyniadau ac nid oedd ganddo unrhyw bwerau ffurfiol i weithredu ar ran Pwyllgorau unigol. Ni chyhoeddwyd cofnodion cyfarfodydd y Fforwm.

Rhoddodd Cadeirydd Pwyllgor Safonau Cyngor Bro Morganwg ddiweddariad llafar i'r Pwyllgor, yn dilyn eu presenoldeb yng nghyfarfod y Fforwm.

PENDERFYNWYD –

(1) Y dylid nodi agenda cyfarfod Fforwm Cadeiryddion y Pwyllgor Safonau Cenedlaethol.

(2) Y dylid nodi'r diweddariad llafar gan y Cadeirydd yn dilyn eu presenoldeb yn y Fforwm.

Rheswm dros yr argymhellion

(1&2) Gan ystyried cynnwys yr adroddiad a'r drafodaeth a gynhaliwyd yn y cyfarfod mewn perthynas â chyfarfod blaenorol Fforwm Cadeiryddion y Pwyllgor Safonau Cenedlaethol.

209 GOHEBIAETH AG OMBWDSMON GWASANAETHAU CYHOEDDUS CYMRU (SM/PGCD) (GWYBODAETH EITHRIEDIG – PARAGRAFFAU 12, 13 A 14) –

Fel yr amlinellwyd yn Rhan I o'r agenda, roedd y Pwyllgor Safonau wedi cytuno y byddai eitem sefydlog yn ymddangos ar agenda'r Pwyllgor er mwyn i'r Swyddog Monitro allu hysbysu Aelodau'r Pwyllgor Safonau am ohebiaeth a dderbyniwyd gan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru (yr Ombwdsmon) ar unrhyw faterion sy'n codi, gan fod yr eitemau'n gyfrinachol eu natur yn unol â gweithdrefn yr Ombwdsmon.

Felly, rhoddodd y Swyddog Monitro ddiweddariad llafar i'r Pwyllgor ynghylch gohebiaeth gyfrinachol ddiweddar gyda'r Ombwdsmon.

PENDERFYNWYD – Y dylid nodi'r diweddariad ar y gohebiaeth gydag Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru ('yr Ombwdsmon') a materion sy'n codi o dan adroddiad Rhan II ar yr agenda.

Rheswm dros y penderfyniad

Gan ystyried cynnwys yr adroddiad a'r trafodaethau a gynhaliwyd yn y cyfarfod.